

**ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।**

**ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.**

**ਲਾਭ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।**

**ਬਨਾਮ.**

**ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ— ਉੱਤਰਦਾਤਾ।**

**1970 ਦੇ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 733.**

**19 ਮਈ 1971 ਈ.**

ਪੇਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ ( 1955 ਦਾ XIII ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1956 ਦੇ IX ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ )—ਸੈਕਸ਼ਨ 32-L ਅਤੇ 32-M— ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ— ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ—ਕੀ 'ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ' ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 32L ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਝੌਤਾ— ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ—ਕੀ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇਪਸੂ ਟੈਨੈਂਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, 1955 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 32-L ਅਤੇ 32-M ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਕੀ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: - (i) ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪੇਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ (ਦੂਜੀ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1956, ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ; (ii) ਦੋਵੇਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਅਨੁਮਤੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, (iii). ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਧਾਰਾ 32-L ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; (iv); ਜੇਕਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਵਿਰਾਸਤ, ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਤੋਹਫੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵਾਰਸ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 32-ਐਮ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। (ਪਰਾ ੯)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ

ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੋਰਟਗੇਜ ਰੀਡੀਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਵਿਆਜ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, (ਏ) ਵਿਆਜ ਦਾ ਮੁੜ-ਤਬਾਦਲਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ (ਬੀ) ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੌਰਗੇਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਛੁਡਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ "ਤਬਾਦਲਾ" ਅਤੇ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ" ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਪਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਰਵੀਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-L ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 32-L ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਪਾਰਾ 15)

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸੀ.ਜੀ. ਸੂਰੀ ਦੁਆਰਾ 1968 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2839 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 21 ਅਕਤੂਬਰ, 1970 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

**ਆਰ ਐਨ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਬੀ ਐਸ ਕਮਥਾਨੀਆ ਵਕੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।**

**ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ, ਅਤੇ ਵਾਈਪੀ ਗਾਂਧੀ, ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।**

**ਨਿਰਣਾ**

**ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀਜੇ .-ਲਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ**

ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਅਪੀਲ, ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਵਜੋਂ)। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬੰਧ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ: -

(2) ਥੀਸਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ 3 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਕੁੱਲ 32.8 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪਿੰਡ ਬੁੰਦਾਪੁਰ ਵਿੱਚ 7.4 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਦਾ ਰਕਬਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (f) ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ" ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1887 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

"ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਸਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਬਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਸਬਲ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਕੁੱਲ ਜਾਇਦਾਦ 32.8 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ 7.4 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਸੀ।

(3) ਹਾਲਾਂਕਿ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1959 ਨੂੰ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਨੇ 7.4 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ 32.8 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਉਸਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ; ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ, 23 ਮਈ, 1966 ਨੂੰ ਛੁਡਵਾਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ।

(4) ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1967 ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 23 ਮਈ, 1966 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਮ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 32-

ਐਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਐਕਟ, 2.8 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(5) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਮ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 19-ਬੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਫ. ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ; ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ; *ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ (1), ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ; ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਕ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਜ਼ਮੀਦਾਰ ਹੈ।

(6) ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ (ਬੀ) ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਫਐਫ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ *ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (1) ) ਨੇ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ 2.8 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਐਲਾਨਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

(7) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਅਪਣਾਈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 7.4 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(1) 1968 PLR 37L ""

ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਲ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-M ਦਾ। ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਫਐਫ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 32-ਐਫਐਫ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, *ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ* (1), ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਸੀ।

(8) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜ਼ਮੀਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ 7.4 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ

ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। 7.4 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਦੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1957 ਨੂੰ ਛੁਡਵਾ ਕੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦਾ 'ਕਬਜ਼ਾ' ਕਰ ਲਿਆ। ਦੂਜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-L ਅਤੇ 32-M ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

“32.ਐਲ. (ਇਹ) ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ (ਦੂਜਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਰਿਵਾਜ, ਵਰਤੋਂ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਹੋਵੇ। ਟਰਾਂਸਫਰ, ਐਕਸਚੇਂਜ, ਲੀਜ਼, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ, ਵਟਾਂਦਰਾ, ਲੀਜ਼, ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਬੰਦੋਬਸਤ ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ।

32-ਐੱਮ. (1) ਜੇਕਰ, ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ (ਦੂਜਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ, ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਤੋਹਫੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਵਾਰਸ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 32-FF ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 32-L ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਵੱਧ ਹੈ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪਰਯੋਗਯੋਗ ਸੀਮਾ —

ਸੈਕਸ਼ਨ 32-L ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 32-M ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ 'ਤੇ, ਉੱਪਰ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ —

- (i) ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ (ਦੂਜਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ।
- (ii) ਦੋਵੇਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਾਲਕੀ

ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਅਨੁਮਤੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- (iii) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਧਾਰਾ 32-L ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ '(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
- (vi) ਜੇਕਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਵਿਰਾਸਤ, ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਤੋਹਫੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵਾਰਸ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 32-ਐਮ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।
- (v) ਵਿਰਾਸਤ, ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਤੋਹਫੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ; ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਧਾਰਾ 32-L ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ; ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਧਾਰਾ 32-ਐਮ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-M ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-L ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਜੇ ਇਹ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 32-ਐਮ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 32-L ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ; ਫਿਰ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(9) ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਨੇ 7.4 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਦਾ ਵਾਧੂ ਰਕਬਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 32-L ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ, ਭਾਵ, ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੁੱਲ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਈ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ "ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ; ਵਟਾਂਦਰਾ; ਲੀਜ਼; ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ"। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਟਾਂਦਰਾ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਬੰਦੋਬਸਤ। ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 58 'ਮੌਰਗੇਜ' ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਾਸ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੈ।

ਪੈਸਾ ਐਡਵਾਂਸਡ ਜਾਂ ਲੋਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(10) ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ *ਦਿਲਚਸਪੀ* ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜੇਕਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ

ਰੀਡੀਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਵਿਆਜ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਵੇਗੀ।

(11) ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 60 ਮੋਰਟਗੈਗਰ ਦੇ ਰਿਡੀਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ:

"ਮੁੱਖ ਪੈਸੇ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਟੈਂਡਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ -

ਮੌਰਗੇਜ-ਪੈਸੇ ਦੀ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਿਗਰ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ-ਡੀਡ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ — —, ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਹੈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ -ਜਾਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਸੀਦ ਕਿ ਮੌਰਗੇਜ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, (a) ਵਿਆਜ ਦਾ ਮੁੜ-ਤਬਾਦਲਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ (ਬੀ) ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਜ ਦਾ ਮੁੜ ਤਬਾਦਲਾ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ ਸਪੁਰਦਗੀ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਛੁਡਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। "ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ" ਜਾਂ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ" ਦੁਆਰਾ।

(12) 3 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, 3 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਜਨ ਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਰੂਲਾ ਜੇ. ਜਿਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਡੀ.ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਕੀਤਾ; ਜੇ. ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ; (3);

ਅਤੇ ਨਰੂਲਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਰਣਾ; ਜੇ. ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ, (4) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਫਐਫ ਅਤੇ 32-ਐਨ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਲ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 32-ਐਫਐਫ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

"—ਜ਼ਮੀਨ 1 ਦਾ ਕੋਈ 3 ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੁਭਾਅ 21 ਅਗਸਤ, 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਇਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਲਈ:

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਕੋਲ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਨ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ, 21 ਅਗਸਤ, 1956, ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਛੁਡਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ, ਉਸ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੋਰਟਗੇਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੂਲ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਰਕਮ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਕੇ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 32-ਐਫਐਫ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ। ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੁਆਰਾ।

(13) ਪੈਪਸੂ ਨੇ ਲੈਂਡ ਓਨਰ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 32, ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਸ ਨੇ 21 ਅਗਸਤ, 1956 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖੀ ਸੀ।

(2) 1968 PLJ 213.

(3) 1968 PLJ 259.

(4) 1969 CLJ 556

ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੋਰਗੇਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਉਹ ਮੋਰਟਗੇਜ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਛੁਟਕਾਰਾ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ,



ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਫਐਫ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਤਬਾਦਲਾ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-L ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

(15) ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ। ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਇੱਕ ਸਵੈਇੱਛਤ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਤੋਂ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਸਵੈਇੱਛਤ ਐਕਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਫਐਫ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 60 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਐਕਟ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗਿਰਵੀਕਾਰ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਰਵੀਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 7.4 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਵਾਇਰ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-L ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ, ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਤਬਾਦਲਾ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-L ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(16) ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣੀਏ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਸਬਲ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਕਰੇਗਾ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ

ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਥਿਤੀ ਕਾਫੀ ਸਰਲ ਹੈ। ਅਖੌਤੀ ਐਕਟਵਾਇਰ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-L ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀਮਾ।

(17) ਉਪਰੋਕਤ 3 ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਓ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਮ ਲਾਗੂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਫਐਫ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਖੇਤਰ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ 'ਸਰਪਲੱਸ' ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-FF ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ " ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ' ਗਾਇਬ ਹਨ। ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਹਨ ਅਤੇ 21 ਅਗਸਤ, 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਟਰਾਂਸਫਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਧਾਰਾ 32- ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ। ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦਾ ਐਲ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(18) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ) e ਅਪੀਲ 1 ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ 2.8 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਜਿਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਸਵਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

**ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।**

**ਆਈ.ਬੀ.ਐਸ.ਜੀ**

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ

ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ